

תת"ע 3151/07/17 - מדינת ישראל נגד דוד חזון

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 3151-07-17 מדינת ישראל נ' חזון
תת"ע 4699-07-17 מדינת ישראל נ' חזון
תת"ע 4698-07-17 מדינת ישראל נ' חזון
תת"ע 3152-07-17 מדינת ישראל נ' חזון
תיק חיצוני: 90507528793

בפני כבוד השופט נאיל מהנא
מאשימה מדינת ישראל באמצעות לשכת תביעות תעבורה ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד ליאור בוקובזה והילה אביקסיס
נגד
נאשם דוד חזון ע"י ב"כ עו"ד ספי גבאי

החלטה

מונחת בפניי בקשה לתיקון כתב אישום בגין עבירת מהירות אשר החשד לביצועה המבוסס על צילום באמצעות מצלמה אלקטרונית מסוג א3. הבקשה הוגשה לאחר מתן תשובה לאישום ולאחר שהתיק נקבע לשמיעת ראיות.

החלטתי לדחות את הבקשה מהטעמים המפורטים להלן.

השתלשלות העניינים

- ביום 31.01.17, צולם רכבו של הנאשם מבצע עבירה של נהיגה במהירות העולה על המהירות המותרת, בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה").
- במועד ההקראה שהתקיים בפניי ביום 06.06.18, כפר הנאשם במיוחס לו בכתב האישום, ובין היתר כפר במהירות, באמינות, במהימנות ותקינות המצלמה מסוג א3. כן ביקש הנאשם לקבל את התעצ"ים ואת כלל חומרי החקירה.
- נוכח כפירתו של הנאשם קבעתי את התיק לשמיעת הראיות בפניי ליום 10.10.18.
- ביום 06.09.18, כלומר לפני מועד שמיעת הראיות, הגישה המאשימה בקשה לדחיית מועד דיון ההוכחות וזאת בנימוק כי טרם התקבלה החלטת הפרקליטות בנוגע להמשך הדיונים של מערכת א3.
- על מנת להבין משמעות הדברים, אציין כי בקשה זו מקורה בהליכים שהתנהלו בבית משפט לתעבורה בעכו בנוגע לתקינות מצלמות א3 (פל"א 4745-08-13 מדינת ישראל נגד בדראן ואח'), ועוד בטרם מתן

הכרעת הדין, הפסיקה המדינה בהנחיית פרקליט המדינה לאכוף עבירות באמצעות מצלמה מסוג א3 עד להודעה חדשה. הנחייה זו עומדת בתוקף לעת הזו אף לאחר מתן הכרעת הדין בתיק הנ"ל שניתנה ביום 06.09.18, לפיה זוכו הנאשמים לאחר שבית המשפט מצא כי אמינות המצלמות לא הוכחה.

ואכן נוכח קיומו של ספק ביחס לאמינות המצלמות, ובשל חשש לעיוות דין, בית משפט זה דחה מפעם לפעם, אף לבקשת המאשימה, את הדיונים בתיקים מסוג זה שכבר הוגשו לבית המשפט, עד לגיבוש עמדה סופית של המאשימה באשר לאכיפת עבירות המבוססות על צילום באמצעות מצלמה מסוג א3.

6. כך גם בתיק דנן נעתרתי לבקשת המאשימה והורתי על דחיית מועד ההוכחות וזאת על מנת לאפשר למאשימה לגבש עמדתה ביחס להמשך ההליכים בתיק.

7. מועד ההוכחות בוטל והתיק נקבע להיום לתזכורת תביעה על מנת שהמאשימה תמסור עמדתה באשר להמשך ההליכים.

8. כעת מונחת בפניי בקשה לתיקון כתב האישום, לפיו מבקשת המאשימה לתקן כתב האישום על ידי הוספת 37 עדים.

9. חלק מהעדים אותם מבקשת המאשימה להוסיף לכתב האישום, זהותם אינה ידועה (עדים 35, 36 ו-37) והיא מבקשת להודיע על זהותם במועד מאוחר יותר. כן נמסר כי החומר הקשור באותם עדים אינו נמצא בשלב זה בידי המאשימה.

טענות הצדדים

טענות הנאשם בקליפת האגוז

10. ב"כ הנאשם מתנגד לתיקון כתב האישום. לטענתו, במועד צילום חומר החקירה רשימת העדים והחומר הקשור באותם עדים לא היה מצוי בתיק המאשימה. בנוסף, טוען הסניגור כי לא נתקבל אישור ראש היחידה והגורמים הרלוונטיים להשלמת חקירה, ולכן מדובר בהשלמת חקירה שמתבצעת ללא סמכות, באופן בלתי מקובל ובלתי חוקי ופוגעת פגיעה קשה בהגנת הנאשם.

11. עוד טוען ב"כ הנאשם כי לא ייתכן שלאחר המענה לכתב האישום בו כפר הנאשם, המאשימה תתחיל לתור ולחפש ראיות על מנת להאשימו באמצעות ראיות שלא היו בידה במועד הגשת כתב האישום.

12. לטענת ב"כ הנאשם, הבקשה לתיקון כתב האישום איננה מפורטת ואין בה התייחסות בדבר הרלוונטיות ותכלית עדותו של כל אחד מהעדים המבוקש להוסיפם ואינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק והפסיקה.

13. ב"כ הנאשם טוען כי המאשימה יודעת היטב כי בקשות דומות שהוגשו בבתי המשפט לתעבורה ברחבי הארץ, נדחו על אתר, פעם אחר פעם, אולם, היא ממשיכה להגיש הבקשה במתכונתה כ"שיטת מצליח" ו"מסע דיג". ב"כ הנאשם הפנה להחלטות שונות: בתת"ע 7076-07-16 **מדינת ישראל נ' צוקרמן** (מיום 27.11.18); בתת"ע 7187-11-15 **מדינת ישראל נ' חבשה סמי** (פורסם בנבו, 05.12.18) (להלן: "עניין חבשה").

14. ב"כ הנאשם הדגיש כי בשלב זה אין בידי המאשימה מלוא הראיות עליהן היא מבקשת להתבסס. הדברים ברורים ונהירים, ניסיון המאשימה ליצור סדרי דין חדשים ובלתי חוקיים משל עצמה המכונים "סדר דין תביעות תעבורה", לא יצלח. לטענתו, ככל שיש בידי המאשימה ראיות שהתגבשו לאחר הגשת האישום המבוססות על חוות דעת כזו או אחרת, הרי שבהיעדר אישור מתאים להשלמת חקירה אינן רלוונטיות ואין אפשרות לעשות בהם שימוש רטרואקטיבי לאחר, אלא רק ממועד גיבושן ואילך. הסניגור מוסיף כי הבקשה היא למעשה לחתום על "צ'יק פתוח", אותו מבקשת המאשימה להשלים בהמשך, לאחר שתמשיך לפעול לאיסוף ראיות, זמן רב אחרי הגשת האישומים ולאחר המועד בו כבר היה אמור התיק להישמע.

15. בנסיבות אלה עותר ב"כ הנאשם לדחות את הבקשה תוך חיוב המאשימה בהוצאות. עוד טוען הסניגור כי ככל שאין בידי המאשימה ראיות מספיקות, הוא מבקש לזכות הנאשם בשלב זה.

טענות המאשימה בקליפת האגוז

16. המאשימה גורסת שאין מדובר בתיקון דרסטי כפי שטוען ב"כ הנאשם שיכול לפגוע בהגנת הנאשם, שכן החומר יועמד לרשות הנאשם ותועבר בקשה מתאימה לרבות חוות דעת טכניות וחומרים שנערכו על ידי יגאל ליבוביץ בעניין תקינות המערכת.

17. לטענת ב"כ המאשימה התיק קבוע לתזכורת להיום ובשלב זה לא יגרם כל נזק לנאשם ולכן יש לאפשר למאשימה לתקן את כתב האישום. בתמיכה לטענתו, הפנה ב"כ המאשימה להלכת "קניר" (ע"פ 951/80 **קניר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.06.81), לפיו תיקון כתב האישום יכול להתבצע גם בשלב הסיכומים ובמקרה דנן מצויים אנו רק בשלב תזכורת תביעה.

18. עוד טוען ב"כ המאשימה כי אין מדובר בתיקים ישנים שכן מדובר בעבירות משנת 2017.

דין והכרעה

19. כידוע, לאחר שכתב האישום הוקרא לנאשם, הסמכות לצוות על תיקונו מסורה לבית המשפט, אשר יתיר תיקון בתנאי שלא יהיה בכך בכדי לקפח את הנאשם בהגנתו. כבר הבעתי את דעתי בעבר ביחס להגשת כתבי אישום והדרך לתיקונם (פ"ל 14-01-746 **מדינת ישראל נ' לבקיראת** (פורסם בנבו, 13.04.14)).

20. במקרה דנן, מבקשת המאשימה לתקן את כתב האישום על ידי הוספת לא פחות ולא יותר מ- 37 עדי תביעה.

21. בהקשר זה אציין כי רשימת עדי התביעה מהווה חלק בלתי נפרד מכתב האישום (סעיף 85(6) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982); ועל אף שנושאת היא אופי מנהלי בעיקרה- מסירת הפרטים הדרושים להזמנת עדים - יש לה גם משמעות עניינית; על פיה יודע הנאשם עם אלו עדים ראוי הוא לבוא בקשר על מנת לבחון את הזמנתם להעיד מטעמו; ולפיה הריהו מתכנן הגנתו, לרבות חקירתם של עדים אלה (ראו: י.קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר הגשת כתב אישום, מהדורה מעודכנת, תשס"ט- 2009, עמ' 925).

22. מעיון בבקשה לתיקון כתב האישום, עולה כי מבוקש להוסיף מספר עדים אשר בחלקם זהותם אינה ידועה לדוג' "**נציג מטעם היצרן**", "**נציג מטעם חברת מלמתי**", "**נציג מטעם מעבדת NMI**". עוד

מוסיפה המאשימה בבקשתה כי היא מודיעה כי "ככל שיהיה צורך יכול ויתווספו עדים נוספים ותוגש בקשה נפרדת בהתאם להתקדמות התיק". לאמור, צפויות בקשות נוספות להוספת עדים.

23. היעלה על הדעת כי יוגש כתב אישום נגד נאשם אשר נדרש למסור תשובתו לכתב האישום וזאת מבלי שידע זהותם הברורה של עדי התביעה.

24. יודגש כי מנוסח הבקשה שהוגשה על ידי המאשימה דומה כי כתב האישום טרם הגיע לכדי בשלות מכדי להיות מוגש לבית המשפט ובטח לא באופן המאפשר לנאשם למסור את תשובתו לכתב האישום.

25. זאת ועוד, זכותו של נאשם ובא כוחו לעיין בחומר החקירה בעניינו, הנוגע לאישום, המצוי בידי הרשות החוקרת, מעוגנת כאמור בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

סעיף 74(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי :

"הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו; בסעיף זה, "רשימת כל החומר" - לרבות ציון קיומו של חומר שנאסף או שנרשם בתיק שאינו חומר חקירה ושל חומר שנאסף או שנרשם בתיק שהוא חסוי על פי כל דין, וכן פירוט של סוג החומר כאמור, נושאו והמועד שבו נאסף או נרשם, ובלבד שאין בפירוט האמור לגבי חומר חסוי כדי לפגוע בחיסיון לפי כל דין; היו בחומר כמה מסמכים מאותו סוג העוסקים באותו עניין, ניתן לפרטם יחד כקבוצה, תוך ציון מספר המסמכים הנכללים בקבוצה;

בבסיסה של זכות העיין בחומר החקירה עומדת זכות היסוד למשפט הוגן, שמשמעותה זכות הנאשם לנהל את הגנתו נגד האישום המיוחס לו כראוי, לאחר שהכיר את מלוא חומר החקירה הקיים בעניינו (ראו: בש"פ 9322/99 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 376; בש"פ 1355/98 בן ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 1).

26. אולם, במקרה דנן, זכותו של הנאשם לעיין בחומר החקירה יכולה בשלב זה להיות חלקית. שכן על המאשימה החובה להעמיד את "חומר החקירה" לרבות את "רשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת והנוגע לאישום". "ואין נפקא מינה לעניין זה: אם התביעה הסתמכה על "חומר" זה לצורך הכנת כתב האישום אם לא; או, אם התביעה מתכוונת להסתמך על "חומר" זה במסגרת הדיון; או אם התביעה "קיבלה" את "חומר" לעיין בלבד; ואפילו המשטרה לא העבירה אותו לתביעה ולא העמידה אותו לרשותה" (י.קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר הגשת כתב אישום, מהדורה מעודכנת, תשס"ט-עמ' 969).

27. בענייננו, המאשימה בעצמה אינה יודעת זהותם של העדים המבוקש להוסיפם לכתב האישום. רוצה לומר כי זכות העיין בחומר החקירה היא זכות רחבת כנפיים הנגזרת מן הזכות לחירות ומן הזכות למשפט הוגן (בש"פ 6022/96 מדינת ישראל נ' מזור, פ"ד נ(3) 686; בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים (פורמלי), פ"ד ס(1) 360; בש"פ 2043/05 מדינת ישראל נ' זאבי (פורסם בנבו, 15.09.05); בש"פ 4077/06 שוורץ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.06.06)).

28. יפים לענייננו דברי בית המשפט העליון בש"פ 3099/08 **דוד אברהמי נ' מדינת ישראל**, (פורסם בנבו, 23.02.09) לפיו "**הנאשם זכאי למלוא החומר הרלוונטי כדי שיוכל להכין את הגנתו כראוי, ומניעת העברת חומר רלוונטי עלולה לפגוע לפיכך בפוטנציאל ההגנה שלו**". עוד יפים לענייננו דבריו של א' ברק במאמרו "כבוד האדם כזכות חוקתית" הפרקליט מא(3) 271, 281 (תשנ"ג-1993), בקובעו כי יכולתו האפקטיבית של נאשם להתגונן וזכותו להליך הינה חלק מכבודו כאדם, המהווה זכות חוקתית.
29. זכות העיון בחומר החקירה ככזו אינה נוגעת אך לאינטרס של הנאשם המבקש להתגונן מפני האישום נגדו, אלא היא בגדר אינטרס ציבורי רחב בתקינות ההליך הפלילי והוגנותו ובחשיפת האמת (בש"פ 91/08 **מדינת ישראל נ' שיבלי** (פורסם בנבו, 13.02.08)).
30. לאמור, קבלת בקשת המאשימה לתיקון כתב האישום באופן המתבקש יהיה בה בכדי לגרום לפגיעה בזכות הנאשם לעיון בחומר החקירה. המשמעות היא כי הנאשם יצטרך לנהל הגנתו בעיוורון כסומא המגשש באפילה ולא ישכיל לנהל הגנתו בהתאם. על המאשימה להעמיד מלוא חומר החקירה לעיון הנאשם, והעמדתו לעיון בשלבים ותוך כדי התקדמות דיוני ההוכחות אינו ראוי ויש בו ללא ספק בכדי לפגוע בהגנת הנאשם.
31. ראוי היה כי המאשימה תשלים את מלאכת גיבוש ראיותיה ותעמיד לעיון ההגנה מלוא חומר הראיות המבססות את האישום, ורק לאחר מכן להגיש את כתב האישום כנגד הנאשם.
32. בהקשר זה יוער כי מזכירות בית המשפט איננה "מחסן" של המאשימה בו היא אוגרת את תיקיה, והדבר אינו תלוי ברצונה של המאשימה, אשר מגישה כתבי אישום שאינם מגובשים דיו, ועותרת מפעם לפעם לדחיית מועדי הדיון על מנת לאתר חומר חקירה נוסף. יודגש כי הגשת כתב האישום בטרם התבררה תמונת הראיות וטרם ידועה זהותם של העדים, איננה ראויה במיוחד כאשר זה נעשה לאחר שהתיק נקבע לשמיעת הראיות.

סוף דבר

33. בנסיבות אלה, לאחר שמצאתי כי קבלת הבקשה עלולה לפגוע בהגנת הנאשם ותמנע קיומו של הליך הוגן, אני מורה על דחיית הבקשה.

ניתנה היום, ח' טבת תשע"ט, 16 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.